

Zemřel Ladislav Šmejda

7.12.2022 - Petr Křišťuf | Západočeská univerzita v Plzni

Byl výjimečnou a inspirativní osobností. Významně se zasloužil o rozvoj katedry archeologie i celé fakulty. Nesmazatelně se zapsal do srdcí stovek studentů, které provázel během jejich studia.

Ladislav Šmejda nastoupil na Západočeskou univerzitu jako student magisterského oboru Archeologie již v roce 1998, poté, co absolvoval bakalářské studium v Opavě. Byl součástí prvního ročníku studentů tohoto oboru na ZČU a stál tedy u zrodu katedry archeologie. Po ukončení studií na katedře zůstal a s tímto pracovištěm Fakulty humanitních studií a později Fakulty filozofické spojil většinu své odborné kariéry.

Ladislav sám uváděl, že se v počátcích své odborné vědecké činnosti soustředil na dobu bronzovou, ale i letný pohled na jeho rané studie věnované lokalitám s vazbou na toto období ukazuje, že jeho zájem byl od počátku širší. Ani pro nás, jeho přátele a kolegy, není jednoduché definovat oblast jeho vědeckého zájmu. Vždy se věnoval mnoha tématům a nikdy se v rámci archeologie nespecializoval na konkrétní období. Zabýval se eneolitem, dobou bronzovou či železnou, ale nevyhýbal se ani problematice středověku či novověku. Věnoval se především teoretické archeologii a rozvoji metod dálkového průzkumu Země, aplikaci počítačových metod, environmentální archeologii i tématům čistě kulturním s přesahem do kulturní antropologie a historie. Neváhal přemýšlet o jakémkoliv problému, který souvisel s fungováním lidských společností v minulosti i současnosti. To mu umožnilo provádět výzkumy i mimo Evropu a spojovat se s výzkumníky napříč obory z mnoha zemí. Jeho předčasná smrt je tak tragédií pro stovky jeho spolupracovníků po celém světě, ale též postihla rozvoj mnoha oborů z oblasti humanitních, společenských, ale i přírodních věd.

Jeho široký tematický záběr ho v roce 2014 přivedl na Českou zemědělskou univerzitu, kde působil na Fakultě životního prostředí. Přesto dále zůstal věrný i Fakultě filozofické ZČU, kde se z katedry archeologie přesunul na katedru antropologie. Zde chtěl své zaměření na studium minulých lidských společností z pohledu různých humanitních, společenských i přírodních věd zúročit akreditováním nového studijního oboru. Jeho předčasný odchod mu však nedovolil tento úkol dokončit. I tak za své více než dvacetileté působení na Fakultě filozofické ZČU vychoval stovky studentů, pro které byl vždy laskavým a inspirativním školitelem. Mnoho z nich pokračovalo v úspěšné akademické dráze právě díky pedagogickým schopnostem Ladislava Šmejdy a díky skvělým podmínkám, které jim vytvořil v rámci svých projektových týmů.

V rámci mezinárodní spolupráce se Ladislav Šmejda podílel badatelsky i publikačně na výzkumech ve Velké Británii, Slovinsku, Islandu, Řecku, Jordánsku, Senegalu a nejvíce pak v Izraeli. Právě tam se snažil dlouhodobě spolupracovat na výzkumu starověkého telu Burna, kde uplatnil svůj neotřelý přístup k výzkumu. Láda se však zejména snažil propojovat izraelské a české badatele a navazovat mezi nimi dlouhodobou spolupráci. To se mu podařilo na Ariel University, Ben Gurion University či Tel Aviv University, kam posílal své doktorandy ze Západočeské univerzity v Plzni a České zemědělské univerzity. Podílel se tak na dlouhodobě plodném mezioborovém výzkumu, který vedl ke vzniku mnoha přátelství a stále trvajících mezinárodních spoluprací.

Jedním z hlavních témat Láďova odborného zájmu bylo různé kulturní pojetí vztahu světa živých a mrtvých. Tato linie se prolínala jeho kariérou již od počátku, kdy se soustředil na prostorovou analýzu pohřebiště v Holešově, až po závěr prezentovaný studií věnující se geochemickému impaktu pohřebních míst. Tato práce vyvrcholila v mezinárodním projektu Deepdead (zaštitěný organizací HERA), v němž Ladislav reprezentoval tým za Českou republiku. Tématu smrti a pohřbívání se

věnovaly také mnohé z jeho přednášek a diskuzí se studenty, kolegy i přáteli. Není proto divu, že měl Ladislav poměrně jasnou představu i o svém odchodu a pohřbu. Poslední rozloučení s Ladislavem Šmejdou proto proběhne 9. prosince 2022 od 12:00 během přírodního pohřbu na kraji lesa (na souřadnicích 49.8149385N a 13.5824377E) s výhledem na obec Stupno, která byla po dlouhá léta jeho domovem. Hlavní náplní obřadu bude zasazení stromu jako symbolu nového života. Tak, jak si sám přál, na místě, které znal a měl rád.

Spolupracovat s Ládou byla vždy radost a pocta. Bude nám chybět jeho klid, rozvážnost, nadhled a humor, s jakými se pouštěl do výzkumných i životních výzev.

<https://info.zcu.cz/clanek.jsp?id=4980>